

FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDĀUS REIKALŲ MINISTERIJOS

STR pateikimo pagrindai, struktūra ir metodika

Pagrindiniai teisės aktai

TARPTAUTINIAI:

2015 m. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui (AMLD IV);

Tarptautiniai standartai, skirti kovai su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir ginklų platinimu (FATF rekomendacijos)

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTAI:

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas;

Poįstatyminiai teisės aktai (VRM įsakymas, FNTT direktoriaus įsakymai);

Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymas;

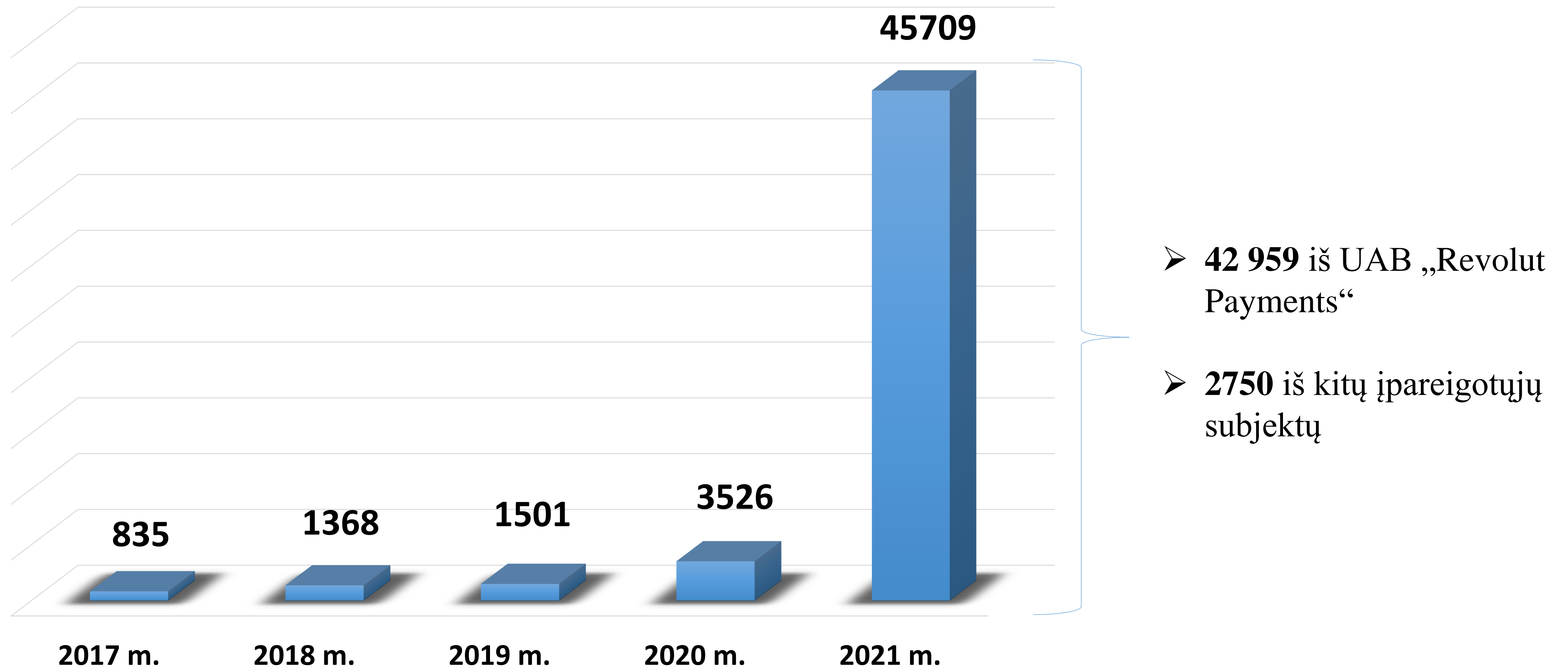
Pranešimai FNTT (STR)

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai privaloma pranešti apie:

- ✓ kliento vykdomas įtartinas pinigines operacijas ir sandorius (*per 3 darbo valandas*)
- ✓ gavę informacijos, kad klientas ketina ar bandys atlikti įtartiną piniginę operaciją ar sandorį (*nedelsiant*)
- ✓ jeigu žinoma ar įtariama, kad bet kokios vertės turtas yra tiesiogiai arba netiesiogiai gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikoje, taip pat jeigu žino ar įtaria, kad šis turtas yra skirtas vienam, keliems teroristams ar teroristinei organizacijai remti (*per 1 darbo dieną*)
- ✓ kliento vienkartinės operacijas su grynaisiais pinigais arba kelias tarpusavyje susijusias operacijas su grynaisiais pinigais, jeigu suma lygi arba viršija 15 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta (*per 7 darbo dienas*)

FNTT gauti pranešimai apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius

Galimai įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijai

- ✓ Tapatybės nustatymo metu klientas vengia pateikti informaciją, reikalingą jo tapatybei nustatyti
- ✓ Klientas vykdo sandorį ir sumoka tokią įmoką, kuri viršija žinomas kliento galimybes
- ✓ Siekiama išvengti tapatybės nustatymo (skaidymas)
- ✓ Pelno nesiekiančios įstaigos ar organizacijos piniginės operacijos ar sandoriai neatitinka jos steigimo dokumentuose nurodytų veiklos rūšių
- ✓ Piniginės operacijos ar sandoriai atliekami su fiziniaisiais ir juridiniais asmenimis iš aukštos rizikos regionų
- ✓ ...

*2014 m. gruodžio 5 d. FNTT direktoriaus įsakymas Nr. V-240

PEPS: galimai įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijai

- ✓ Politikoje dalyvaujančiam fiziniam asmeniui, jo artimam pagalbininkui ar šeimos nariui fizinis ar juridinis asmuo suteikia paskolą neįprastai geromis sąlygomis (nenurodomas gražinimo terminas, gražinimo sąlygos, mažos palūkanos ir kt.) arba nepatvirtina sutartimi ar kitais dokumentais
 - ✓ Be aiškaus ekonominio pagrindo atliekami tarptautiniai mokėjimo pavedimai politikoje dalyvaujančiam fiziniam asmeniui, jo artimam pagalbininkui ar šeimos nariui
 - ✓ Fizinis ar juridinis asmuo apmoka už politikoje dalyvaujančio fizinio asmens keliones, apgyvendinimo paslaugas tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, jei tokie mokėjimai nėra būdingi mokančių asmenų vykdomai finansinei veiklai.
 - ✓ Lengvatinio apmokestinimo bendrovės naudos gavėjas, steigėjas, įgaliotas ar kitaip susijęs asmuo yra Lietuvos ar užsienio politikoje dalyvaujantis asmuo, jo artimas pagalbininkas ar šeimos narys.
- *2014 m. gruodžio 5 d. FNTT direktoriaus įsakymas Nr. V-240

Informacijos apsauga

PPTFPJ 23 straipsnio 3 dalis

Draudžiama pranešti klientui ar kitiems asmenims, kad informacija apie kliento atliekamas pinigines operacijas arba sudaromus sandorius, arba dėl jų atliekamą tyrimą pateikta Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai.

PPTFPJ 16 straipsnio 13 dalis

Finansų įstaigos ir kiti subjektai nėra atsakingi klientui už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ir žalą, padarytą atliekant šiame straipsnyje nustatytas pareigas ir veiksmus. Baudžiamojon, civilinėn ar kitokion teisine atsakomybėn nėra traukiami ir finansų įstaigų bei kitų subjektų vadovai ar kiti darbuotojai, kurie informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą arba apie kliento vykdomas įtartinas pinigines operacijas ar sandorius gera valia praneša savo darbovietės atsakingiems darbuotojams arba Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai, taip pat dėl šių veiksmų jiems negali būti taikomos drausminio poveikio priemonės.

Informacijos ir dokumentų saugojimas

Privaloma saugoti:

Registracijos žurnalų duomenis – **8 metus** nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos;

Kliento tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijos, naudos gavėjo tapatybės duomenys, išmokos gavėjo tapatybės duomenys, tiesioginio vaizdo perdavimo (tiesioginės vaizdo transliacijos) įrašas, kiti duomenys, gauti kliento tapatybės nustatymo metu, sąskaitų ir (ar) sutarčių dokumentacija (dokumentų originalai) – **8 metus** nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos;

Piniginę operaciją ar sandorį patvirtinančius dokumentus ar kitus juridinę galią turinčius dokumentus, susijusius su piniginių operacijų atlikimu ar sandorių sudarymu – **8 metus** nuo piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos.

Dalykinių santykių su klientu korespondenciją - 5 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su klientu pabaigos dienos.

Teikiamų STR struktūra

1) STR aprašymą rekomenduotina pradėti nuo kliento (juridinio ar/ir fizinio asmens) duomenų (rekvizitų): tikslus vardas, pavardė, asmens kodas arba gimimo metai, pilietybė; tikslus įmonės pavadinimas, kodas, registracijos adresas, vadovas, naudos gavėjas.

Kiti kliento rekvizitai gali būti pateikiami prieduose, jeigu jie tiesiogiai nėra susiję su situacijos aprašymu ir/ ar įtartinumo kriterijais.

Teikiamų STR struktūra

2) Tikslus situacijos aprašymas: sandorio data, (sandorio trukmė, jei tai tam tikrą laiką trunkantis sandoris); vieta (teritorija, miestas, šalis); kitos sandorio šalys (juridiniai ar fiziniai asmenys); sandorio dalykas (prekės, paslaugos); kiti su sandoriu susiję faktai ar aplinkybės (pvz. prekės kokybės sertifikatas, muitinės procedūros, anksčiau dėl to paties kliento teiktas STR, kuris gali būti susijęs su šiuo pranešimu ir kt.).

Rekomenduotina laikytis nuoseklumo, aprašymo aiškumo, vengti neaiškių ar nesuprantamų sutrumpinimų bei gramatinių klaidų.

Teikiamų STR struktūra

3) STR aprašyme būtina nurodyti, koks įtarimas kilo įstaigai dėl kliento galimai neteisėtos veikos; kokie įstaigos atlikto vidinio tyrimo metu buvo nustatyti įtartinumo kriterijai, dėl ko ir teikiamas STR į FNTT.

Pažymėtina, kad FNTT direktoriaus įsakymu patvirtintas įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašas nėra baigtinis. Įstaiga vidinio tyrimo metu gali nustatyti naujus įtartinos piniginės operacijos kriterijus, tačiau jie turi būti aprašyti bei motyvuoti.

Teikiamų STR struktūra

4) Rekomenduotina kartu su STR pateikti visus įstaigos turimus dokumentus ar kitus duomenis, kuriais buvo grindžiamas minėto STR aprašymas: banko sąskaitos išrašas; juridinio asmens steigimo dokumentai; kliento anketa (KYC); kliento ar jo atstovo asmens tapatybės dokumentas; kliento pateikti dokumentai, grindžiantys pinigų kilmę; susirašinėjimo su klientu dokumentai; foto ar video iš bankomatų, jei buvo gryninamos lėšos, gautos iš įtartinos operacijos; IP adresai ir kt.

Pažymėtina, jog dokumentai teikiami tik elektroniniu formatu (PDF, EXCEL, Word ar kt.)

Teikiamų STR struktūra

5) Rekomenduojama nurodyti STR rašiusio (pateikusio) įstaigos darbuotojo kontaktinius duomenis: elektroninis paštas ir telefonas. (**GRIŽTAMASIS RYŠYS**)

Grižtamojo ryšio platformoje įstaiga informuojama apie gauto STR kokybę. Esant būtinumui šioje platformoje iš įstaigos gali būti prašoma pateikti papildomus dokumentus ar duomenis, kurie būtini atliekant gauto STR analizę.

FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDĀUS REIKALŲ MINISTERIJOS

Ačiū už dėmesį

Pinigų plovimo prevencijos valdybos Analizės skyriaus
Vyriausias tyrėjas Dainius Baršauskas
tel. 271 74 46, el.p. dainius.barsauskas@fntt.lt